

KIRKENS
BYMISJON

UNG I BOLIG

Helhetlige boligløsninger for unge voksne 18-25 år
Fase 1

Prosjekt og rapport er utformet av Stiftelsen Kirkens Bymisjon, Bo-team, region sør

Prosjekt og rapport er forfattet av:

Anette Kinn Sørum, Tiltakskordinator, anette.kinn.sorum@bymisjon.no

Erlend Wagle, Koordinator, erlend.wagle@bymisjon.no

Juliane Herzog, Virksomhetsleder, juliane.herzog@bymisjon.no

Finansiert av: Husbanken

Innledning	4
Kirkens Bymisjon sin rolle i det boligsosiale feltet.....	4
Bakgrunn for prosjektet	4
UIB som prosjekt	5
Beskrivelse av Fase 1	6
Metode	6
Brukermedvirkning	7
Referansegruppe	7
Prosjektarbeidernes opplevelse	9
Innhenting av informasjon.....	10
Deling av informasjon	10
Resultater av undersøkelsene	11
Kvantitativ undersøkelse.....	11
Kvalitativ undersøkelse	12
Utdrag fra intervjuene	12
Sammendrag av undersøkelsene	15
Liknende metoder og botiltak	16
Housing First for Youth (HF4Y).....	16
DUE i Bergen	18
Likheter og forskjeller	19
En egnet bolig.....	19
Konklusjon og veien videre	19
Boevne.....	19
Personlig økonomi	20
Tillit til hjelpeapparat	21
Avtaler	21
Mestringsfølelse	22
Aktivitet i hverdagen	22
Overføringsverdi	23
Oppsummering	23
Egenvurdering av måloppnåelse	24
Prosjektmedarbeidere fra målgruppa - brukerrepresentanter	24
Samarbeid på tvers.....	25
Gode helhetlige løsninger	25
Styrke fokus på målgruppa i det boligsosiale arbeidet	25
Metode og formidling	25
Samskaping	26
Kildehenvisninger	27

Innledning

Denne rapporten er skrevet av Bo-team i Kirkens Bymisjon region Sør, gjennom prosjektet “Ung i Bolig” (UIB) med støtte fra Husbanken. Denne rapporten redegjør for arbeidsprosessen, funn og observasjoner gjort i kartleggingsfasen av prosjektet, samt en egen vurdering av måloppnåelse.

Kirkens Bymisjon sin rolle i det boligsosiale feltet

Kirkens Bymisjon har historisk sett arbeidet for å påvirke og endre årsakene til nød, urett og krenkelse og arbeide for en rettferdig fordeling. I dette arbeidet er det vesentlig å bidra til at enkeltmennesker og grupper gis mot, myndighet og muligheter. Kirkens Bymisjon sin visjon er at mennesker skal erfare respekt, rettferdighet og omsorg. Vårt oppdrag er å lindre, men også påvirke årsaker til at nød, urett og krenkelser oppstår.

Kirkens Bymisjon sin rolle i det boligsosiale arbeidet er bredt. Det utarbeides i disse dager en aktørstrategi for vårt arbeid og hvor vi skal være på dette feltet i fremtiden. Arbeidet som handler om å bekjempe undertrykkelse og ulikheter samles i seksjon «Rettigheter». Her inngår rettshjelpiltakene, ressursentrene og helsetilbudet til marginaliserte grupper. Det boligsosiale arbeidet i region Sør ligger under denne seksjonen. I virksomhet Boligsosialt Sør har vi følgende tiltak:

- Bo-team og boligscole, herunder prosjektene Tillitsperson og UIB.
- Utleiebolig for vanskeligstilte; Øvre Dietrichs vei 1.
- Akuttovernatting for fattige tilreisende i Drammen og Kristiansand.

Bakgrunn for prosjektet

Bo-team i Kirkens Bymisjon har arbeidet med boligsosiale utfordringer siden 2004. I region sør, avdeling Tønsberg er det et godt etablert boligsosialt team med et allerede solid samarbeid med de kommunale instansene som prosjektet berører. Fase 1 av UIB blir av den grunn gjennomført i Tønsberg.

Kirkens Bymisjon har som strategi å jobbe med barn og unge i bredden av våre tiltak (strategi for 2020-2025). Derfor har vi nå en ekstra oppmerksomhet rettet mot vårt arbeid knyttet til de unge i det boligsosiale arbeidet. I Bo-team jobber vi til daglig med voksne i alle aldre; fra enslige voksne til hele familier. Mange av de som henvender seg til oss har utfordringer med rus og psykiatri, noe som må ses i sammenheng med manglende evne til å mestre en ordinær boligsituasjon. Vi har de siste årene sett en økning i unge voksne (18-25 år) som kommer i kontakt med oss. Dette ser vi på med stor bekymring. Store gjeldsutfordringer, mangel på oppfølging og lite kunnskap, gir denne gruppa utfordringer som vil følge dem inn i voksenlivet. Gjennom kartlegging, ser vi at flere av de unge som kommer til oss for bistand har en svært

dårlig fungerende bosituasjon. Mange har flere mislykkede boforhold bak seg og har pådratt seg stor gjeld i forbindelse med avslutning av leieforholdene. Gjennom dialog og kartlegging av den enkelte, opplever vi at det i liten grad har ligget til rette for at de skulle lykkes i sin boligkarriere.

I samarbeid med NAV får vi tilbakemelding om en utvikling som viser at flere unge faller utenfor utdanning og arbeid. Vi opplever økende problematikk knyttet til de unge og det er vanskelig å komme i dialog og bygge tillit til dem. Nye rapporter underbygger det samme utfordringsbildet. I kartleggingen av ungdom og unge voksne, «Hvordan har du det egentlig?» (Mental Helse og Opinion 2023), melder hver femte ungdom om svært eller ganske dårlig psykisk helse. Hver tiende skoleelev oppgir at de ikke har venner. Tre av ti opplever mobbing i en eller annen form. Ungdom opplever et stort press gjennom sosiale medier, som forsterkes gjennom mye skjermbasert aktivitet. En analyse fra rapporten «Partnerskap for inkludering og ung deltakelse» foretatt av Vestfold og Telemark fylkeskommune (2022), viser at 12 % av de unge mellom 15-29 år er utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak i fylket. For innvandrere i samme aldersgruppe, er andelen 24 %. Utenforskap hos barn og unge har mange årsaker. I rapporten lansert av Voksne for Barn, «Det må jo ha vært min egen skyld» (2020), fremkommer det at barn og unge som opplever utenforskap ofte har mangel på sosial, relasjonell og emosjonell kompetanse. De har i liten grad fått det hjemmefra og det tidlige utenforskapet har gjort det vanskelig å oppøve kompetansen i barnehage og skole. Hele seks av ti kjenner på stor grad av skam knyttet til situasjonen sin. Risiko for utenforskap kan blant annet være dårlig økonomi, dårlige boforhold og lite sosialt nettverk i familien.

I vårt daglige arbeid i Bo-team opplever vi nettopp dette. Vi møter unge mennesker som ikke har fått de riktige verktøyene for å klare seg i hverdagen. Det er ofte store og sammensatte utfordringer som gjerne har å gjøre med omsorgssvikt i oppvekst, manglende tillit til systemet, manglende tro på seg selv og sine muligheter i fremtiden. Gjennom vår boligscole for unge voksne (tiltak i perioden 2016-2023), har vi fått kjennskap til problematikken unge voksne står i og hva som for mange oppleves utfordrende. Dette sammenfaller i stor grad med rapportene som har kommet ut den senere tid.

UIB som prosjekt

Hovedmål, fase 1:

“Gjennom brukermedvirkning og samarbeid på tvers av kommunal, statlig og ideell sektor, skal vi styrke og spisse det boligsosiale arbeidet rettet mot unge voksne mellom 18 og 25 år.”

Delmål 1:

“Innhente data som deles og kan benyttes nasjonalt for samme målgruppe, slik at det boligsosiale arbeidet mot unge voksne får større fokus.”

Delmål 2:

“Styrke samarbeid på tvers av sektorer med samskapende prosesser, der brukerne står i sentrum av arbeidet.”

I løpet av prosjektperioden skal vi kartlegge bolig- og oppfølgingsbehovet til en gruppe unge voksne i alderen 18-25 år, og utvikle et egnet botilbud med en modell for oppfølging. Utviklingen av konseptet skal skje i samarbeid med målgruppa, blant annet ved å rekruttere aktuelle ungdommer til en arbeidsgruppe. Prosjektet skal virke forebyggende og hjelpe de unge til en bosituasjon som fungerer, samt den bistanden de trenger. Begge deler vil være avgjørende for de unges fremtidige boligkarriere. Prosjektet skal gi ny kunnskap, nye metoder og konkrete løsninger for godt arbeid med en brukergruppe som samfunnet i økende grad har vanskeligheter med å hjelpe. Det skal være bærekraftig og ha overføringsverdi til andre kommuner.

Beskrivelse av Fase 1

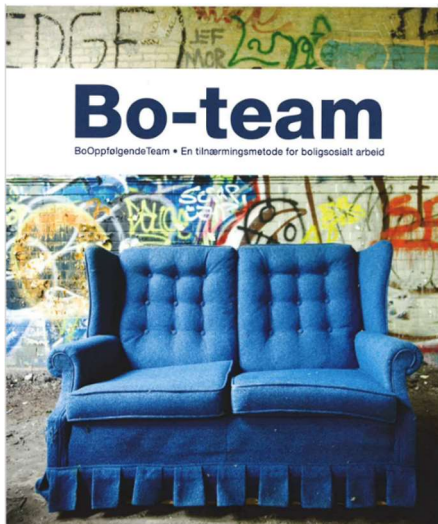
Metode

Bo-team jobber blant annet etter grunnprinsippene fra «Oppgaveorientert tilnærming» (OOT) og «Løsningsfokusert tilnærming» (LØFT). Hver bruker får en individuell oppfølging og det avgjøres i hvert enkelt tilfelle hva vi mener vil fungere best. Metodene er gode som et utgangspunkt, men vi opplever at erfaring og kunnskapen om brukergruppene, samt tilstedeværelsen i samarbeidet har størst betydning.

En faktor som gjør at vi kan lykkes i arbeidet, ligger i at vi som ideell aktør kan møte brukeren på “nøytral grunn”. Bo-team har ingen sanksjonsmuligheter; det er frivillig å motta bistand. Vi skal være tilgjengelige, fleksible og gi individuell oppfølging i samsvar med brukerens behov. Bistand fra Bo-team skal ikke være tidsbegrenset; varigheten av oppfølgingen vurderes individuelt i samarbeid med bruker.

Bo-team har et godt etablert samarbeid med aktuelle kommunale hjelpeinstanser og skal ha en brobyggende funksjon inn mot disse. I samarbeid med den enkelte brukeren, kartlegger vi behovet for ytterligere bistand.

I 2011 fikk Bo-team midler fra Husbanken til å utarbeide en metodebok. Til tross for at det er noen år siden utgivelsen, er den fortsatt aktuell for det arbeidet vi gjør i dag.

"For å sikre en god bosituasjon, handler boligsosialt arbeid om relasjoner mellom mennesker. For å lykkes med å oppnå gode relasjoner, er det nødvendig med kompetanse og forståelse for menneskets totale situasjon."

Brukermedvirkning

UIB er rettet mot ungdom og unge voksne i alderen 18-25 år. Det er av stor betydning for treffbarheten i prosjektet, at målgruppa deltar aktivt i arbeidet. Det skal være brukermedvirkning i alle ledd av prosjektets utforming. Gjennom midlene vi har fått fra Husbanken, har vi fått mulighet til å ansette tre unge voksne som prosjektarbeidere. To av disse er rekruttert på bakgrunn av at de har mottatt oppfølging fra Bo-team tidligere; en er rekruttert via Tønsberg Barnevern sin tjeneste for ettervern. Alle tre har vært gjennom en formell ansettelsesprosess og fått arbeidskontrakt med Kirkens Bymisjon i prosjektperioden.

Prosjektarbeiderne har møttes en gang per uke for å dele erfaringer, utarbeide undersøkelser og dokumentere prosessen. De har fått være prosjektets ansikt utad, og har fått ansvar og tillit til å representere prosjektet både i møte med eksterne samarbeidspartnere og media. For prosjektarbeiderne har det å delta i prosjektet bidratt til økt kompetanse og mestringfølelse. De har også fått arbeidserfaring som de vil kunne dra nytte av videre i livet.

Det at vi har valgt å ansette representanter for målgruppa, gjør også at vi har fått se noe av utfordringsbildet til disse unge underveis i prosjektperioden. Prosjektarbeiderne har underveis fått bistand på flere områder og vært ærlige i perioder da de har hatt det vanskelig. Vi har vært tydelige på at det er viktig at de møter selv om de har en dårlig dag og at vi sammen kan finne gode løsninger for å gjøre dagen bedre.

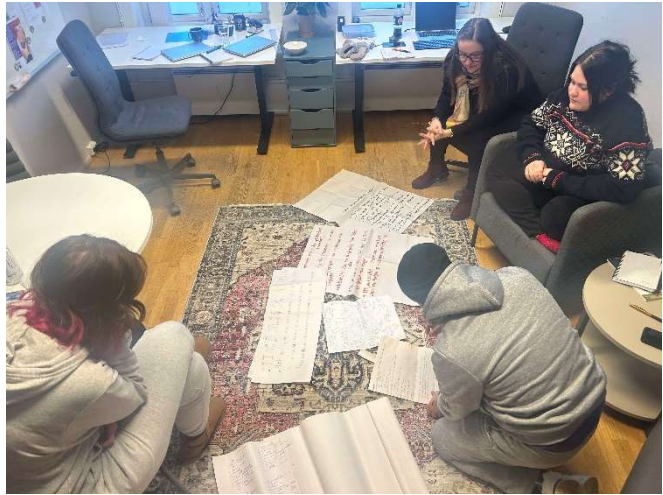
Referansegruppe

I utformingen av prosjektet har vi ønsket å ha samskapende prosesser mellom øvrige kommunale instanser og prosjektgruppa. Det ble derfor nedsatt en referansegruppe med deltakere fra Barneverntjenesten, Rusteam, Oppfølgingstjenesten, Utekontakten, Nav og

Ung i Tønsberg. Referansegruppa ble etablert tidlig i prosjektfasen og bidro blant annet med kandidater til prosjektarbeiderne og intervjuobjekter til den kvalitative undersøkelsen. I møtene til referansegruppa har prosjektarbeiderne fortalt om status for prosjektet, og deltakerne fra de kommunale instansene har delt sine erfaringer og råd. Det har blitt gjennomført møter i referansegruppa hvert kvartal gjennom prosjektperioden.

Referansegruppa møtes i lokalene til Kirkens Bymisjon i Tønsberg (Foto: Privat)

Prosjektarbeiderne i konsentrert arbeid (Foto: Privat)

Vi spurte referansegruppa: "Hva skulle du ønske du kunne gjøre mer av i den rollen du har som en del av hjelpeapparatet?"

"Være mer tilgjengelig for ungdommen!"

"Praktisk veiledning i boligen"

"Hjelp til å sette grenser for besøk"

"Kommunikasjon med huseier "

"Ansvarsgruppe med ungdommen som gruppeleder "

"Gi praktisk flyttehjelp!"

Prosjektarbeidernes opplevelse

Amatea: Jeg er utrolig stolt av og glad for å få være en del av «Ung i bolig». Det gir meg stor glede og mestringsfølelse å kunne bruke mine erfaringer til noe positivt som kan hjelpe andre.

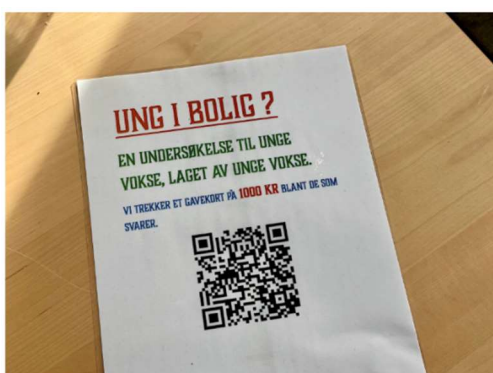
Modi: Jeg er stolt av å være en del av «Ung i bolig». Det betyr mye for meg å kunne bruke mine erfaringer til å hjelpe andre.

Alexandra: Det har betydd mye for meg å være med i dette prosjektet. Det får meg ut av leiligheten minst en gang i uka. Har jeg en dårlig dag, så har jeg mange gode folk å støtte meg til og som hjelper meg til stå på og jobbe videre. Jeg får bruke mine erfaringer til å hjelpe andre som har det vanskelig. Det hjelper også meg på veien videre. Det er en trygghet for meg å ha denne gjengen og jeg er stolt av å få være en del av «Ung i bolig».

Innhenting av informasjon

I forbindelse med innhenting av informasjon til prosjektet, gjennomførte vi en kvantitativ og en kvalitativ undersøkelse. Disse undersøkelsene ble utviklet av prosjektarbeiderne i samarbeid med programavdelingen i Kirkens Bymisjon. Vi fikk bistand fra eksterne samarbeidspartnere i Nav og Tønsberg kommune til å distribuere undersøkelsen og finne kandidater til intervju. Målet med disse undersøkelsene var å kartlegge kunnskapsnivået, bosituasjonen og oppfølgingsbehovet til de som deltok. Svarene fra den kvantitative undersøkelsen danner grunnlaget for spørsmålene til den kvalitative undersøkelsen. Det var 158 respondenter i den kvantitative undersøkelsen. Til den kvalitative undersøkelsen ble det rekruttert 6 kandidater.

Invitasjon til undersøkelse. (Foto: Privat)

Deling av informasjon

For å synliggjøre problematikken og skape oppmerksomhet rundt prosjektet, etablerte vi fra oppstart av kontakt med lokale media. Dette resulterte i to avisartikler i Tønsbergs Blad, samt et radiointervju på NRK Vestfold. Vi har også deltatt på webinar i regi av Husbanken, for å informere om UIB. Interessen for prosjektet er stor, og vi har blitt kontaktet av andre kommuner som er nysgjerrige og ønsker informasjonsutveksling.

Bilde fra artikkel i Tønsbergs Blad 04.03.24 (Foto: Amalie Mogstad)

Bilde fra radiointervju NRK Vestfold (Foto: Privat)

Resultater av undersøkelsene

Kvantitativ undersøkelse

42 % av respondentene var menn, 57 % var kvinner og 1 % oppga «Annet». Aldersmessig var det en overvekt av unge mellom 18 og 21 år (54 %). 15 % var under 18 år, 19 % i alderen 22-25 år og 12 % over 25 år. 29 % har flerkulturell bakgrunn. Totalt er 80 % født i Norge.

Når det gjelder utdanning, er de fleste i gang med (50 %), eller har fullført videregående skole (30 %). De fleste får hovedinntekten sin gjennom jobb (55 %), dernest Nav (20 %) og familie/venner (11 %). 6 % oppgir «Ingen inntekt».

Når det gjelder aktivitet på dagtid, er flertallet i et skoleløp eller praksis (47 %), mens 27 % oppgir å være i jobb. 6 % er i behandling og 3 % har praksis gjennom Nav.

De fleste har en stabil bosituasjon og nær halvparten (48 %) har bodd samme sted de siste tre årene. Mer enn halvparten (56 %) bor i dag hjemme hos foreldrene sine. 30 % leier privat bolig, 6 % leier kommunal bolig og 5 % eier egen bolig. 1 % bor på institusjon og 1 % oppgir å ikke ha noe sted å bo.

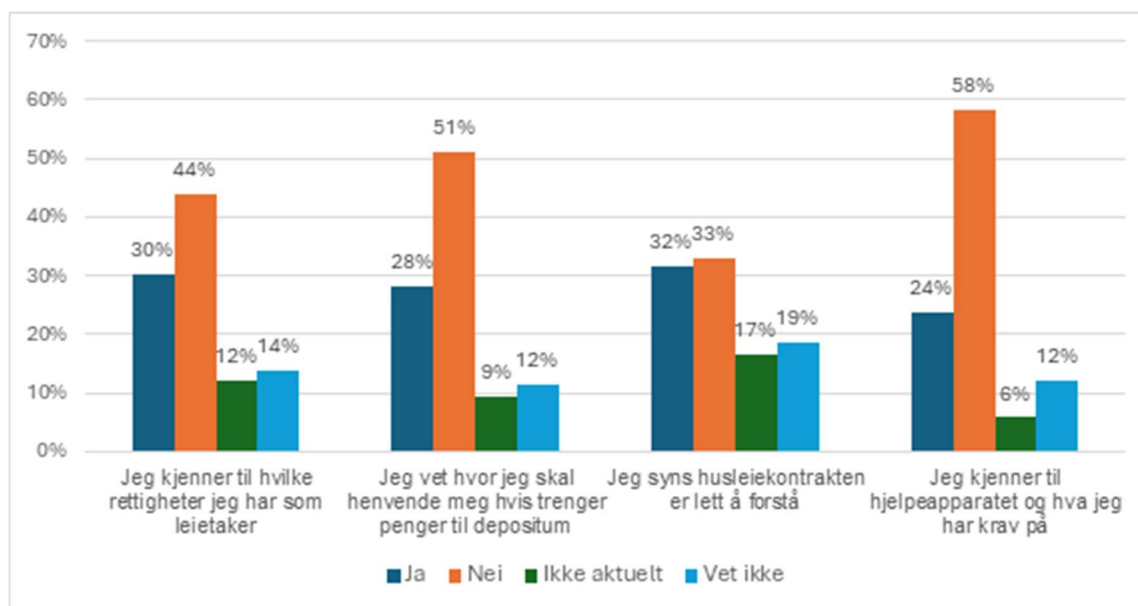

Diagram fra kvantitativ undersøkelse.

Resultatene fra spørreundersøkelsen bekrefter mange av de utfordringene vi ser i møte med målgruppa. Generelt er kunnskapen om rettigheter og hjelpeinstanser lav. Samtidig har flertallet av respondentene en stabil bosituasjon og mange bor hjemme hos foreldrene. Dette kan forklare den høye andelen som ikke har kjennskap til sine rettigheter og hjelpeapparatet.

Kvalitativ undersøkelse

I samarbeid med programavdelingen i Kirkens Bymisjon, ble det utarbeidet en mal for den kvalitative undersøkelsen. Det ble videre rekruttert 6 personer fra målgruppa. Disse ble rekruttert gjennom referansegruppa og andre instanser som arbeider tett med målgruppa. Det ble gjennomført et testintervju med en kandidat, for å kartlegge eventuelle utfordringer som kan oppstå underveis eller i etterkant av intervjuet.

Intervjuene ble gjennomført som en samtale med åpne spørsmål. Målet var å kartlegge boligkarrieren frem til i dag, opplevelse av mestring og utfordringer i hverdagen og overgang til egen bolig, samt behov for oppfølging. Vi ønsket også å få innsikt i hvordan boligsituasjonen har påvirket oppvekst, samt ønsker og drømmer for videre boligkarriere.

Utdrag fra intervjuene

Gutt, 20 år

Bakgrunn:

Denne gutten kom i kontakt med Bo-team første gang da han fylte 18 år og har nå kontaktet oss igjen på grunn av utfordringer med huseier. Han har en lang historie i barneverntjenesten og bodd i flere ulike institusjoner og fosterhjem. Han er åpen på at han har rusutfordringer og er diagnostisert med schizofreni. Han er plaget av stemmer, noe som har gjort det vanskelig for ham på skole og i jobb.

Sitater:

«Jeg føler ikke at noen hører på meg. Eneste gangen jeg føler jeg har blitt sett og at folk hjalp meg, det var egentlig i Kirkens Bymisjon. Jeg har bodd mange år i barnevernet og hater den følelsen av at mennesker dømmer meg. Voksne har alltid dømt meg og jeg har følt meg mye tråkket på av voksne rundt meg. Jeg er derfor blitt redd for voksne.»

«Jeg føler at jeg har blitt mye sviktet, men det er jo sånn jeg har følt meg i livet.»

«Jeg gidder ikke å sitte å sutre. Jeg får ikke noe ut av å sitte og sutre, fordi det hjelper ikke.»

«Jeg sliter med å betale husleia. Det er også mesteparten av grunnen til at jeg også nå begynner på utdanning på Velle, for jeg er lei av å ikke kunne klare meg selv. Det er kanskje den verste følelsen. Jeg får alltid feil på søknader jeg sender til NAV og har derfor valgt å få inn penger på andre måter. Jeg veit at mye av det jeg har gjort ikke er lov, men jeg føler ikke at jeg har skadet noen andre. Jeg har gitt opp å prøve å løse ting.»

«Jeg får ikke sluppet av hjemme. I går var jeg ute en tur, og da jeg kom hjem så jeg at det lå en lapp på sofaen min. Lappen var fra det firmaet som jeg leier av. De har bare låst seg inn i leiligheten min uten å gi beskjed. Jeg føler meg ikke trygg når jeg vet at noen andre har en nøkkel, og at de misbruker den.»

Jente, 18 år:

Bakgrunn:

Hun kom i kontakt med Bo-team før hun fylte 18 år og kom til oss i følge med en ansatt fra oppfølgingstjenesten. Hun hadde da en hybel og oppfølging fra barneverntjenesten. Hun ønsket å flytte fra hybelen på grunn av naboer som gjorde at hun følte seg utrygg. Jenta er veldig stille og har utfordringer med å si hvordan hun har det i bosituasjonen sin, men har åpenbart mye følelser knyttet til det. På mange av spørsmålene svarer hun at hun ikke vet.

Sitater:

«Det er en veldig overgang fra å være liksom 17 og barn og så vips bli 18 og da på en måte skulle over i nav. Jeg blir jo ikke voksen bare over natta når jeg fyller 18 år. Jeg føler meg ikke voksen selv om jeg nå er voksen på papiret.»

«Jeg sliter med å holde det ryddig hjemme. Jeg får liksom ikke begynt. Jeg er ganske mye alene og blir ofte sittende hjemme. Jeg kunne tenke meg å invitere noen hjem på besøk, men jeg føler ikke at jeg kan det når det er så rotete. Jeg er sikker på at familien hadde reagert, for de er veldig opptatt av at ting skal være i orden. Jeg kunne tenke meg å invitere mormor hjem, men jeg kan ikke det sånn som det ser ut. Det ville ikke bli noe hyggelig og jeg er sikker på at det hadde blitt mye mas og så videre om hun hadde sett leiligheten. Det er vanskelig å slippe noen inn.»

Gutt, 26 år:

Bakgrunn:

Han kom i kontakt med Bo-team i 2020 i forbindelse med at han var bosatt i Øvre Dietrichs vei (en bolig eid av Kirkens Bymisjon). Det ble ganske raskt avdekket at gutten hadde store rusutfordringer. I forbindelse med dette, ble spesialisthelsetjenesten koblet på, han ble overført til rusbehandling og re-bosatt i annen egnet bolig etter behandling. Han mottok oppfølging fra Bo-team i de tre påfølgende årene, men er nå helt i stand til å stå på egne ben og forvalter i dag bolig og økonomi uten store utfordringer.

Sitater:

“Jeg flyttet veldig mye rundt fordi jeg ble mye mobbet på skolen. Jeg måtte bytte skole ofte. Faren og moren min er skilt og det var mye konflikt rundt hvem jeg skulle bo hos. Jeg flytta til pappa da jeg var 15 og ble boende med han til jeg var 22.”

“Det var ikke bra for meg å bo med pappa. Jeg burde ha flyttet ut lenge før, men jeg fikk det ikke til. Jeg hadde ikke penger til depositum og ikke noe inntekt.”

“I 2020 var jeg hjemløs. Da vandret jeg egentlig bare rundt i gatene og sov under åpen himmel. Det var mye rus i den perioden. Jeg brukte mye benzodiazepiner, røyket cannabis og tok mye forskjellige rusmidler. Jeg følte meg liksom ikke komfortabel med å skulle invadere leiligheten til folk bare fordi jeg ikke klarte å ta meg sammen på en måte.”

“Jeg fikk etter litt tid et midlertidig botilbud fra NAV, men der blei jeg ranet og banket opp av noen andre beboere. Jeg løp til legevakten som ligger like ved for å be om hjelp, men på grunn av korona måtte jeg sitte ute og vente til de hadde tid til meg. Jeg var livredd.”

“Jeg er glad for at Bo-team har løpt litt etter meg. Jeg har jo alltid tenkt at jeg er en litt kulørt person. Nå sammenligner jeg meg selv med noen av naboene der jeg bor nå, og da tenker jeg at noen mennesker er vandrende kunstverk.”

Gutt, 19 år:

Bakgrunn:

Han kom i kontakt med Bo-team via Spiseforstyrrelsespoliklinikken ved SiV. Han bor hjemme hos mor, men dynamikken mellom mor og sønn er utfordrende og det var ønskelig å finne en egen hybel til ham. Vi har startet opp arbeidet flere ganger, men han blir borte i perioder uten at vi lykkes å komme i kontakt med ham. Likevel tar han kontakt igjen når det har gått litt tid. Basert på guttens historie, unge alder og utfordringsbilde, har vi sammen vurdert det slik at han skal bli med videre som deltager i neste fase av UIB.

Sitater:

“Jeg kom for seint i dag fordi jeg ikke kom meg ut av senga. Jeg hadde lyst til å komme til tiden, men fikk det ikke til. Jeg har lyst til å fungere som et normalt menneske, men klarer det ikke.”

“Jeg er ikke flink til å ta vare på meg selv. Kunne trenge noen som bare kom inn og dro meg ut av senga.”

“Jeg bor i kjelleren hjemme hos mamma nå. Er redd for å leie egen leilighet fordi jeg kan bli kasta ut hvis jeg ikke klarer å betale husleia.”

“Jeg er ikke god på økonomi. Hvis jeg først har penger, så bruker jeg det med en gang.”

“Jeg er en sånn person som hvis jeg ikke får det til med en gang, så gir jeg opp og legger meg i senga.”

“Jeg er ikke flink til å be om hjelp. Hvis jeg først får hjelp, er jeg ikke flink til å ta det imot.”

“Jeg føler at jeg har blitt mye avvist og at jeg ikke er verdt noe. Samtidig opplever jeg store forventninger, ikke minst til det å være mann.”

“Hvis jeg skulle bo for meg selv, kunne jeg trenge en veileder som ikke er familie og som kunne hjelpe meg med ting som å gjøre reint, lage mat og snakke sammen om hvordan det går. Noen som bryr seg ikke bare fordi det er jobben deres.”

Sammendrag av undersøkelsene

Historiene til de vi har intervjuet har mange likhetstrekk. Blant annet ser vi at rammebetingelsene for å få til en god overgang til voksenlivet ikke har vært gode nok. Mange har kommet i kontakt med hjelpeapparatet tidlig på grunn av omsorgssvikt eller andre utfordringer i barneårene. Disse ungdommene viser stor mistillit til “systemet”; de føler seg forbigått og misforstått. Dette er forståelig med tanke på mange av de historiene som ligger bak.

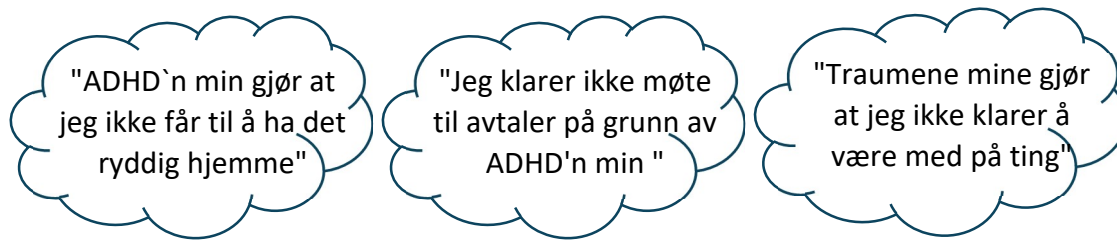
Vi opplever i møte med de vi har intervjuet, de vi arbeider med i Bo-team og de unge i prosjektgruppa, at de er gode til å snakke om de tingene de ikke mestrer og at fokuset ofte ligger der. Imidlertid synes det ganske vanskelig for dem å snakke om ting de er gode på eller ting de liker. På spørsmål om dette svarer de ofte at de ikke vet. Gjennomgående opplever de liten grad av mestring. De mangler utholdenhet til å stå i prosesser og gir fort opp i møte med motstand.

Vi opplever at mange har frustrasjon knyttet til det å ikke mestre hverdagen sin. De kjenner mye på skam over å ikke ha kontroll eller oversikt over eget liv, det være seg bosituasjon, økonomi eller nettverk. Dette påvirker selvfølelsen deres, og de går ofte med en følelse av at de ikke strekker til og at de ikke har kommet like langt som sine jevnaldrende.

Manglende evne til mestring, eller følelsen av at man ikke mestrer, er gjennomgående hos alle vi har pratet med. Dette henger sammen med sosialt utenforskap og en følelse av å ikke være like mye verdt som andre, eller at man ikke fortjener bedre. Manglende evne til mestring er ofte lettere å avdekke når vi får komme hjem til ungdommen og ser hvordan de har det i boligen.

De fleste av de vi møter har mange iboende ressurser og styrker, men klarer i veldig liten grad å anerkjenne det. Kan tidlig fokus og oppmerksomhet rundt problemene deres ha ført til at de selv ikke klarer å se sine egne styrker? Vi opplever at disse unge har mye fokus på diagnoser og symptomer knyttet til psykisk sykdom. De forklarer manglende mestring av hverdagen som en del av et symptom-bilde.

De identifiserer seg sterkt med diagnosene sine og lar disse sette betingelsene for hvem de er, og hva de kan få til.

Liknende metoder og botiltak

Det finnes mange gode prosjekter og tiltak som retter seg mot denne målgruppa. Etter oppfordring fra Husbanken har vi valgt å sette oss inn i metoden Housing First for Youth, samt rapport fra evaluering av de tre kommunale botiltakene DUE i Bergen, Gartnerhaugen i Trondheim og DUE/Foyer i Bodø. Fra denne rapporten valgte vi å fokusere på DUE i regi av Bergen kommune.

Housing First for Youth (HF4Y)

Teksten er oversatt fra nettsidene til [Housing First Europe](#).

HF4Y er et internasjonalt initiativ for boligsosialt arbeid rettet mot unge mennesker i alderen 13-24 år. Et av målene til HF4Y er å støtte unge mennesker gjennom ungdomsårene og legge til rette for en sunn overgang til voksenlivet, samtidig som de har et trygt og stabilt sted å kalle hjem.

HF4Y er designet for å møte behovene til ungdommer og unge voksne ved å gi dem umiddelbar tilgang til boliger som er trygge, rimelige og hensiktsmessige, samt nødvendig og alderstilpasset støtte som setter søkelys på helse, velvære, livsferdigheter, engasjement i utdanning og sysselsetting og sosial inkludering. Det er ikke tidsbegrenset, og omfatter mer enn bare å tilby bolig og støtte.

5 kjerneprinsipper:

Et kjerneprinsipp i Housing First er at bolig er en grunnleggende menneskerettighet, som skissert av FN. HF4Y-modellen utvider denne retten til unge mennesker, erkjenner at unge mennesker har spesifikke behov knyttet til deres alder, og tilpasser Housing First-prinsippene deretter.

1. Umiddelbar tilgang til bolig uten forutsetninger

Alle Housing First-tjenester er basert på å opprettholde bolig uten forutsetninger, som en menneskerettighet som beskrevet av FN. For ungdom er alder en viktig faktor i boligtypen. Boliger for HF4Y må være trygge, rimelige og hensiktsmessige, basert på behovene og evnene til utvikling av ungdom og unge voksne.

2. Individuell, brukerdrevet støtte uten tidsbegrensning

På grunn av deres alder og utviklingsstadium, erkjenner HF4Y at behovene til unge mennesker utvikler seg over tid, så arten og omfanget av støtte må være åpent for tilpasning. Individuelle omsorgsplaner tar hensyn til utviklingsendringer, evner og kapasiteter, modenhet og grad av uavhengighet.

3. Ungdomsvalg og selvbestemmelse

Som en rettighetsbasert, brukersentrert tilnærming, legger HF4Y vekt på ungdomsvalg når det gjelder bolig og støtte. I praksis betyr det å presentere de tilgjengelige alternativene som passer kriteriene til HF4Y, fordeler og ulemper ved hver, hva som anbefales gitt den unges forutsetninger, og spørre dem hva de ønsker å gjøre og hvilken støtte de mener de trenger.

4. Sosial inkludering og samfunnsintegrering

Sosial inkludering og samfunnsintegrering er avgjørende viktig for utviklingen av ungdom og unge voksne. HF4Y fremmer sosial inkludering ved å hjelpe unge mennesker med å bygge styrker, ferdigheter og relasjoner som vil gjøre dem i stand til å innlemme seg og delta i samfunnet, i utdanning og sysselsetting.

5. Positiv ungdomsutviklingsorientering

HF4Y bruker en styrkebasert tilnærming som ikke bare setter søkelys på en ung persons risiko og sårbarhet, men også deres styrker. Dette for å bygge selvtillit, forbedre kommunikasjons- og problemløsningsevner, forbedre og bygge naturlig støtte, inkludert familieforhold, tilgang til muligheter og identifisere personlige interesser.

Alder har betydning når det kommer til psykologisk, sosial, fysisk og følelsesmessig utvikling. På dette relativt tidlige stadiet av livet er det en betydelig forskjell mellom unge mennesker i alderen 13, 16, 20, 25, og traumer på ethvert stadium av utviklingen kan føre til utviklingsforsinkelser.

Å tilpasse tjenesten for ungdom på denne måten fører til bedre resultater, som kan inkludere lavere frafall, opphold i lengre tid og/eller vedvarende engasjement med støttetjenester.

DUE i Bergen

Vi har hatt erfaringsutveksling med leder for DUE i Bergen.

«Der ungdommen er» (DUE) er et botiltak og en metode for oppfølging av utsatte ungdommer mellom 16 og 25 år, utviklet i Bergen kommune. DUE samarbeider blant annet med barnevernet og NAV om å gi et koordinert, helhetlig og individuelt tilpasset tilbud om oppfølging i eget nærmiljø. Samarbeidet med barnevernet gjelder gjerne ungdom under 18 år som ikke ønsker, eller der man vurderer at det ikke passer, med fosterhjem eller institusjon. I botiltaket skal ungdommene «lære å leie» og det benyttes fortrinnsvis private utleieboliger. Deltakerne kan være i DUE i alt fra noen få måneder til flere år. De blir godt kjent med sine kontaktpersoner, og relasjonen til disse er en viktig suksessfaktor. Det er viktig å møte ungdommene der de er. Derfor har de ansatte i tiltaket fleksibel arbeidstid og alle har faste vakter på kveldstid. I tillegg til de ordinært ansatte, benytter DUE erfaringskonsulenter. Disse har selv vært deltakere i DUE eller andre tiltak i regi av Utekontakten.

Ungdommene henvises til DUE som regel enten fra Barnevernet eller NAV, og de må ønske dette selv. De blir først kalt inn til en kartlegging der de er med på å lage en plan for hva de trenger hjelp til. Utover selve bosettingen, kan dette for eksempel være økonomisk veiledning, trening i ADL-ferdigheter, hjelp til å finne aktuelle dagtilbud, ledsager på møter med NAV, avtaler på DPS, med mer. I perioder kan det brukes store ressurser for å sikre at deltakeren lykkes. I snitt brukes det på hver deltaker 8-16 timer per uke. Varigheten på tiltaket kan være alt fra et par måneder til flere år. Gjennomsnittet er mellom 19 og 21 måneder. Til tross for den tette oppfølgingen, tenker man avslutning allerede fra det første kartleggingsmøtet. Målet er at ungdommen skal bli mest mulig selvhjulpent og i stand til å nyttiggjøre seg eget nettverk. Tiltaket blir evaluert 4 ganger i året og kan avsluttes dersom deltakeren ikke «er på banen» og følger opp sin del av avtalen.

Følgende personer kan kvalifisere for deltakelse i DUE:

- Ungdom mellom 16 og 25 år.
- Står i fare for å utvikle problematikk som kvalifiserer til opphold i institusjon.
- Trenger videre oppfølging etter endt opphold i barnevernstiltak, institusjon eller fengsel.
- Er i overgang mellom tjenester fra barnevern og NAV.
- Har behov for behandling for rusmiddelavhengighet og/eller psykiske vansker.
- Mangler bolig eller har behov for oppfølging i bolig.
- Mangler et meningsfullt aktivitetstilbud på dagtid.

Likheter og forskjeller

Ved å studere de ulike boligsosiale tiltakene rettet mot ungdom og unge voksne, ser vi at det er mange likhetstrekk mellom disse og UIB i regi av Kirkens Bymisjon. Blant annet er kjerneprinsippene fra Housing First for Youth (HF4Y), som individuell tilpasning, selvbestemmelse og sosial inkludering, grunnleggende for prosjektet. På det praktiske planet, ser vi at Kirkens Bymisjons prosjekt vil ligge tett opp mot hvordan DUE i Bergen er organisert. På noen områder vil likevel UIB måtte finne sin egen form:

- Mens DUE er et kommunalt tiltak som ligger under Utekontakten, tilhører UIB ideell sektor. Vi vil derfor virke mer som brobygger inn mot de ulike hjelpeinstanser, enn å være en integrert del av disse.
- Vil være friere og mer fleksible på noen områder, da vi ikke er direkte omfattet av kommunale rammevilkår.
- Vi har mulighet for å lettere bygge tillit hos de ungdommene som har et negativt forhold til det kommunale hjelpeapparatet.

En egnet bolig

Når vi spør målgruppa følgende: "Hva er et hjem for deg?" er "trygghet" ofte det første de svarer. De ønsker seg et sted der de kan trekke seg tilbake, låse døra og få være i fred. Forskjellige boligløsninger har vært drøftet med prosjektgruppa og de er tydelige på at det bør være selvstendige enheter som ikke er samlokalisert. Hva som oppleves som en trygg bolig er subjektivt, derfor må boligløsninger utformes i tett samarbeid med den enkelte deltaker. Vi baserer oss på grunnprinsippene i HF4Y og DUE, der man benytter både private og kommunale utleieboliger.

Konklusjon og veien videre

På grunnlag av våre undersøkelser og samtaler med målgruppa, prosjektarbeiderne og referansegruppa, ser vi et utfordringsbilde på flere områder:

Boevne

Flere av de unge vi snakker med har liten eller ingen erfaring med å bo for seg selv. Noen har tilbragt størstedelen av oppveksten på institusjon eller i fosterhjem, og har ikke lært seg grunnleggende ferdigheter som trengs for å klare seg i egen bolig. Enkelte har utfordringer med tvang og får seg for eksempel ikke til å vaske opp en brukt kjele. Da kan den bli stående i oppvaskkummen i ukesvis og det blir stadig vanskeligere å forholde seg til den. I intervjuet med jenta som det er referert til over, forteller hun at hun blir isolert i leiligheten sin fordi hun ikke får til å holde det rent og ryddig. Hun vil gjerne ha besøk av familien sin, men tør ikke invitere dem siden hun vet at de er opptatt av at ting skal være i orden.

Veien videre: Vi har tidligere undervist i praktiske forhold knyttet til det å bo for seg selv gjennom Boligskolen for ungdom. De sårbare unge som kvalifiserer til deltakelse i UIB har ofte negative erfaringer med undervisningssituasjoner og vanskelig for å ta til seg informasjon muntlig. I disse tilfellene tenker vi at det er mer hensiktsmessig med personlig oppfølging i hjemmet og læring gjennom deltakelse. Spesielt i etableringsfasen må vi være forberedt på å bruke mye tid på å hjelpe deltakeren til å mestre de praktiske oppgavene i egen bolig og eventuelt bidra til å søke om hjelp fra Oppfølgingstjenesten der dette er nødvendig.

"Jeg kunne tenke meg å invitere noen hjem på besøk, men jeg føler ikke at jeg kan det når det er så rotete." (Jente, 18)

Personlig økonomi

Mange opplever økonomi som utfordrende og skummelt; de har lite oversikt over hva de har krav på fra NAV, hvordan de søker støtte og hva som skal legges ved i en søknad. Noen mottar økonomisk hjelp fra NAV uten at de selv er klar over det. De fleste av de vi har snakket med får eller har rett til, en eller annen form for økonomisk bistand fra NAV. Alle vi har intervjuet har i etterkant fått hjelp med utfordringer knyttet til sin økonomi. Målgruppa har generelt dårlig evne til å disponere penger. Vi vet av erfaring at mange av de som kommer til Bo-team i første omgang tar kontakt med oss på grunn av økonomiske utfordringer knyttet til sin bosituasjon. De er åpne på at de ikke mestrer sin økonomi og er ofte villige til å motta økonomisk veiledning.

Veien videre: En viktig forutsetning for å mestre hverdagen i egen bolig, er god økonomiforståelse og et realistisk bilde av egen økonomi. Det å gi økonomisk veiledning kan derfor være første steg inn mot å skape en relasjon til brukeren. Vi ønsker i samarbeid med deltageren og se på hvordan den enkelte kan disponere pengene mest mulig hensiktsmessig. I samarbeid med NAV bør det hos noen av deltagerne vurderes om de mottar riktig ytelse, eventuelt se på muligheter for lønnet arbeid eller skole der det er aktuelt.

"Jeg får alltid feil på søknader jeg sender til NAV og har derfor valgt å få inn penger på ulovlige måter." (Gutt, 20)

Tillit til hjelpeapparat

Flere av de vi har vært i kontakt med opplever det som utfordrende å forstå hvordan det offentlige hjelpeapparatet fungerer og hvordan de kan nyttiggjøre seg ulike instanser. I kommunene finnes det flere tiltak og hjelpeinstanser som er tilgjengelige for denne gruppa, men de har ofte liten forståelse for hva disse tiltakene innebærer og hvordan de tar kontakt.

Tilliten til hjelpeinstanser som barneverntjenesten og tjenester innen rus og psykisk helse, er ofte svekket hos denne gruppa. Noen har vært lenge i systemet og har opplevd varierende nytte av dette. Vi har møtt unge voksne som har hatt ulike hjelpeinstanser som sine nærmeste pårørende over mange år. De opplever det ofte som et personlig tap og et svik når disse forholdene avsluttes eller ansatte slutter i jobben.

Veien videre: Vi må være forberedt på å bruke mye tid og ressurser på den enkelte deltakeren, spesielt i startfasen. Det kan være hjelp til å kartlegge behov, opplæring i bruk av digitale verktøy og være med som ledsager i møter med NAV eller andre instanser. Det er viktig at vi er sensitive overfor deltakernes ofte umodne tilknytningsmønster og deres sårbarhet når det kommer til relasjoner. Det å bygge tillit og komme i posisjon til å yte bistand, vil i mange av disse sakene være en møysommelig prosess.

"Jeg fikk etter litt tid et midlertidig botilbud fra NAV, men der blei jeg ranet og banket opp av noen andre beboere. Jeg løp til legevakten som ligger like ved for å be om hjelp, men på grunn av korona måtte jeg sitte ute og vente til de hadde tid til meg. Jeg var livredd." (Gutt, 26)

Avtaler

Vi ser at det å følge opp avtaler og gjøremål er vanskelig for målgruppa. Eksempler på slike avtaler og gjøremål kan være legetimer, avtaler med NAV, andre hjelpeinstanser, skole, jobb, venner og familie. Når disse unge opplever at de har brutt en avtale, gruer de seg for å måtte stå til ansvar for dette. Da er det for mange lettere å utebli også neste gang, eller helt avslutte videre oppfølging.

Veien videre: I arbeidet med disse brukerne er det viktig at vi er raus og viser at vi ikke «gir dem opp», selv om de uteblir fra avtaler. Vi må trygge og hjelpe dem til å være åpne og ærlige om egne begrensninger, vansker de opplever og situasjoner de frykter. På sikt vil det da kunne bli lettere for dem å gi beskjed dersom de har en dårlig dag og ikke makter å møte til en avtale.

"Jeg kom for seint i dag fordi jeg ikke kom meg ut av senga. Jeg hadde lyst til å komme til tiden, men fikk det ikke til. Jeg har lyst til å fungere som et normalt menneske, men klarer det ikke." (Gutt, 19)

Mestringsfølelse

Brukerne i denne gruppa har ofte lav mestringsfølelse og opplever at de kommer til kort i møte med det offentlige. Dette gjelder generelt i samhandling med voksenpersoner som de føler seg underlegne, for eksempel en huseier. De føler seg ofte misforstått, mistenkeliggjort eller avvist. Følelsen av å ikke strekke til eller mislykkes, fører for mange til at de vegrer seg for å prøve. Det å få avslag på en søknad til NAV på grunn av manglende dokumentasjon, kan for noen oppleves så vanskelig at de gir opp og lar være å sende inn vedlegg eller bestille en ny legetime, selv om de sårt har behov for både penger og helsehjelp.

Veien videre: Disse unge trenger veiledning og trygging i møte med situasjoner der de opplever ikke-mestring. De trenger noen å støtte seg på, som kan bistå og motivere dem til å fullføre påbegynte prosesser, følge dem fra start til slutt og legge til rette for opplevelser av mestring underveis. Målet er at de på sikt skal ha nok selvfølelse, selvtillit og kompetanse til å utføre oppgavene selv, eventuelt være i stand til å be om hjelp når de trenger det. Vi skal sørge for at det er balanse mellom ansvarliggjøring og omsorg.

"Jeg er en sånn person som hvis jeg ikke får det til med en gang, så gir jeg opp og legger meg i senga." (Gutt, 19)

Aktivitet i hverdagen

Mange av de unge vi er i kontakt med har ingen meningsfulle aktiviteter i hverdagen der de opplever mestring. Her tenker vi ikke først og fremst på arbeidsrettet aktivitet, men fritidsaktiviteter relatert til interesser og hobbyer som de har. Flere av de vi har snakket med har interesse for sport, tegning, musikk, dyr og annet, men deltar ikke i noen form for sosial aktivitet knyttet til interessen sin.

Veien videre: Når vi går over i fase to av prosjektet, tenker vi at det vil være hensiktsmessig å ganske raskt få kartlagt deltakernes interesser og følge dem inn i en aktivitet. Det å bygge nettverk med andre gjennom felles interesser istedenfor felles utfordringer, ser vi på som en viktig faktor for å danne sunne relasjoner. Vi ønsker å finne gode rollemodeller innenfor den enkelte deltakers interessefelt. Dette kan bidra til at deltakerne klarer å opprettholde aktiviteten. I fase 2 av prosjektet vil vi å etablere en ordning med frivillige mentorer, med

fokus på aktivitet, interesser og mestring. Målgruppa trenger å gjøre mer av det de er gode på, for å kunne kjenne mer på mestring.

Overføringsverdi

UIB er et konsept som har mange likhetstrekk med andre prosjekter rettet mot målgruppa. Det har derfor vært viktig for oss å tenke overføringsverdi, nytte og kostnader gjennom hele prosessen. Vi har erfart at enkelte prosjekter blir kostbare for kommunene og at de derfor avvikles etter relativt kort tid. UIB som prosjekt tar sikte på å bruke en modell for samskaping, der vi tar i bruk allerede eksisterende ressurser på en måte som ivaretar brukerens behov på en ny måte.

Kirkens Bymisjon kan som ideell aktør bistå den enkelte med å forstå og nyttiggjøre seg av det kommunale tilbudet bedre, være en brobygger inn mot systemet og bistå med å skape gode relasjoner og mer glidende overganger i møte med det offentlige. Ved å ha fokus på trygg og egnet bolig som en av de viktigste grunnsteinene for fungering og koordinering av tjenestene rundt brukeren, vil vi sikre og styrke dennes rett til medbestemmelse i eget liv og legge til rette for videre boligkarriere.

Kirkens Bymisjon er en nasjonal stiftelse og kan etter avtale med den enkelte kommune bidra til igangsetting av konseptet UIB i andre byer og kommuner.

Konseptet UIB kan overføres og benyttes som en tilbakeføringsmodell rettet mot unge lovbytere som er i ferd med å ende soning eller som er i behov av en egnet bolig for å få innvilget prøveløslatelse.

Oppsummering

UIB retter seg mot sårbare unge voksne i alderen 18-25 år, og søker å se deres situasjon i et helhetlig perspektiv, der en stabil bosituasjon står i sentrum.

En stabil bosituasjon er nødvendig for å kunne jobbe med utvikling på mange arenaer i livet, som økonomi, hjelp fra offentlige instanser, nettverk av familie og venner, samt meningsfulle aktiviteter som kan gi en opplevelse av mestring og tilhørighet. Det er viktig å kunne se alle disse ulike arenaene i et boligperspektiv.

UIB er brukerstyrt oppfølging med et boligperspektiv. Deltakeren skal sitte i førersetet når det planlegges både boligløsning og hvordan apparatet rundt skal rigges.

UIB tar sikte på å benytte allerede eksisterende ressurser på en ny og mer bærekraftig måte, gjennom samskapende prosesser. De ansatte i UIB skal fungere som veiledere og bidra til måloppnåelse, samt være støttespillere og tillitspersoner i møte med det offentlige.

Kirkens Bymisjon er ikke omfattet av det samme rammeverket som kommunal sektor. Vi kan ha en større fleksibilitet og strekke oss lenger i forhold til den enkelte deltakeren. UIB vil kunne avlaste det offentlige hjelpeapparatet.

Egenvurdering av måloppnåelse

Denne prosessen har vært spennende og lærerik. Det å få arbeide så tett med målgruppa, og høre deres erfaringer, har gitt oss mange tanker og mye ny kunnskap. Den tilliten de unge voksne har vist oss ved å åpne opp og slippe oss inn har vært uvurderlig.

Stiftelsen Kirkens Bymisjon har vært inne i en omfattende omorganisering, i 2023/2024, der 10 stiftelser har blitt til en. Prosessen har også berørt UIB. Blant annet har det vært endringer i roller og ansvar underveis. Det er nå en fagkoordinator som har prosjektansvaret og vil følge UIB over i fase 2.

Prosjektmedarbeidere fra målgruppa - brukerrepresentanter

Vi valgte tidlig i prosessen å søke om omdisponering av 20% av tilskuddet for å ansette prosjektmedarbeidere med egenerfaring inn i prosjektet som brukerrepresentanter. Begynnelsen for dette var muligheten for å skape en god arbeidstreningsarena samt gi oss verdifull informasjon til videreutvikling. Dette har vært både utfordrende og lærerik. Ingen av prosjektmedarbeiderne hadde noe særlig arbeidserfaring fra tidligere. Det ble derfor nødvendig med god informasjon og forventningsavklaring på roller, arbeidstid, oppmøte og hva det vill si å arbeide i prosjekt. Brukermedvirkning har imidlertid vært svært godt ivaretatt i hele prosessen, både gjennom prosjektmedarbeiderne selv, samt nettverk.

Vi ser at det har beriket prosjektet med å ha representanter for målgruppa så tett inn i prosjektet.

Vår ambisjon om å benytte 20% av lønnsutgiftene til disse stillingene, har imidlertid ikke lyktes helt. Det har vært fravær i perioder, samt oppnåelse av å ha 3 prosjektmedarbeidere, ikke 4 som vi hadde håpet i begynnelsen. Herav har vi ikke benyttet hele beløpet i prosjektbudsjettet.

Samarbeid på tvers

Vi har jobbet med å etablere en god samarbeidsarena med oppfølgingstjenestene i kommunen og NAV gjennom referansegruppa. Målet med referansegruppa med representanter fra fagmiljøet og prosjektet, har hatt som mål å følge prosjektet, bidra inn med sin fagkompetanse og forankre metoden. Det finnes flere etablerte samhandlingsarenaer i kommunen som omhandler samme målgruppe. Vi opplevde en del frafall fra vår referansegruppe i løpet av året. Her fikk vi blant annet tilbakemeldinger om prioritering av tid og mange samarbeidsplattformer de ulike instansene skulle delta på. Vi valgte derfor også å ta opp UIB inn i samarbeidsarenaer i tillegg til referansemøtene som ble gjennomført i prosjektperioden, blant annet i «Ung i Tønsberg» sine ressursmøter. Vi ser at arbeide med referansegruppen kunne har vært bedre forankret for å få den effekten av samarbeid vi hadde intensjon om da vi skreiv prosjektet. Prosjektet er imidlertid godt kjent i kommunen, som resultat av referansegruppa, der også representantene føler eierskap. Vi vil opprettholde samarbeidet i fase 2, samt ha større fokus på forankring.

Gode helhetlige løsninger

Boligløsningene vi har kommet frem til dreier seg om mer enn bare boligen. Vi hadde mange tanker om hva som ville fungere som gode boligløsninger. En av de mest fremtredende var et samlokalisert hus med en base. Dette gikk vi raskt bort fra, etter å ha vært i kontakt med prosjektarbeidere og andre unge voksne i målgruppa. Boligløsningene blir derfor ikke like konkrete som vi først hadde antatt. Løsningene må tilpasses den enkelte. Her vil samarbeid med det private boligmarkedet være mest relevant. Vi vil i noen tilfeller samarbeide med kommunen om anskaffelse av en kommunal bolig. Kirkens Bymisjon har også en utleiebolig for vanskeligstilte, som kan være aktuell. UIB skal bistå i denne prosessen fra start til slutt.

Styrke fokus på målgruppa i det boligsosiale arbeidet

Prosjektperioden har gitt oss anledning til å ha en ekstra satsning på unge voksne med utfordringer knyttet til det å bo. Dette har blant annet ført til at målgruppa er spilt inn til Kirkens Bymisjons egen påbegynte aktørstrategi på det boligsosiale feltet. Videre gir prosjektarbeidet mulighet til å jobbe videre med konseptualisering og en utprøving i fase 2.

Metode og formidling

I denne kartleggingsfasen har vi gjennomført en kvantitativ og kvalitativ undersøkelse. Når det gjelder den kvantitative undersøkelsen, kunne vi begrenset respondentene til kun å gjelde aktuelle kandidater for prosjektet. Vi var tidlig ute med å distribuere undersøkelsen.

Vi har hatt to saker i media lokalt. Vi har hatt samarbeidsmøter med andre kommuner og informert om prosjektet i andre fora. Videre har vi inkludert informasjon om UIB i presentasjoner for kommuner, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Samskaping

Vi har hatt en god samskapende prosess med prosjektarbeiderne og referansegruppa, der brukerne har stått i sentrum. Vi ser likevel at vi må jobbe mer med forankring i kommunen og NAV, samt samarbeide med utleiere. Dette skal vi jobbe videre med i fase 2 av prosjektet.

Godt samarbeid med eksisterende hjelpeapparat er nødvendig for å kunne utvikle et godt konsept som er økonomisk bærekraftig i praksis. Vi opplever stor villighet og engasjement rundt prosjektet. Problematikken med målgruppa er gjenkjennbar hos flere kommuner, og vi er derfor optimistiske når det kommer til videre samarbeid og samskaping.

Kildehenvisninger

Oslo Economics og OsloMet (2023). "Evaluering av tre kommunale botiltak".
[Rapport-kommunale-botiltak-13.01.23.pdf](#)

Housing First Europe Hub. "What is Housing First for Youth (HF4Y)",
[Housing First & Youth - Housing First Europe](#)

[Bergen kommune - DUE, et bo- og nærmiljøtiltak for ungdom](#)

[Kirkens Bymisjon - Kirkens Bymisjon strategi 2020–2025](#)

Mental Helse og Opinion (2023). "Hvordan har du det egentlig?",
[Mental Helse rapp Opinion2023 FIN](#)

Vestfold og Telemark fylkeskommune (2022). "Partnerskap for inkludering og ung deltakelse", [Partnerskap for inkludering og ung deltakelse – et kunnskapsgrunnlag](#)

Organisasjonen Voksne for Barn (2020). "Det må jo ha vært min egen skyld",
[Utenforskningsrapport sider lavopplost.pdf](#)

Kirkens Bymisjon og Husbanken Region Sør (2011). "Bo-team – en tilnæringsmetode for boligsosialt arbeid". Metodehefte.